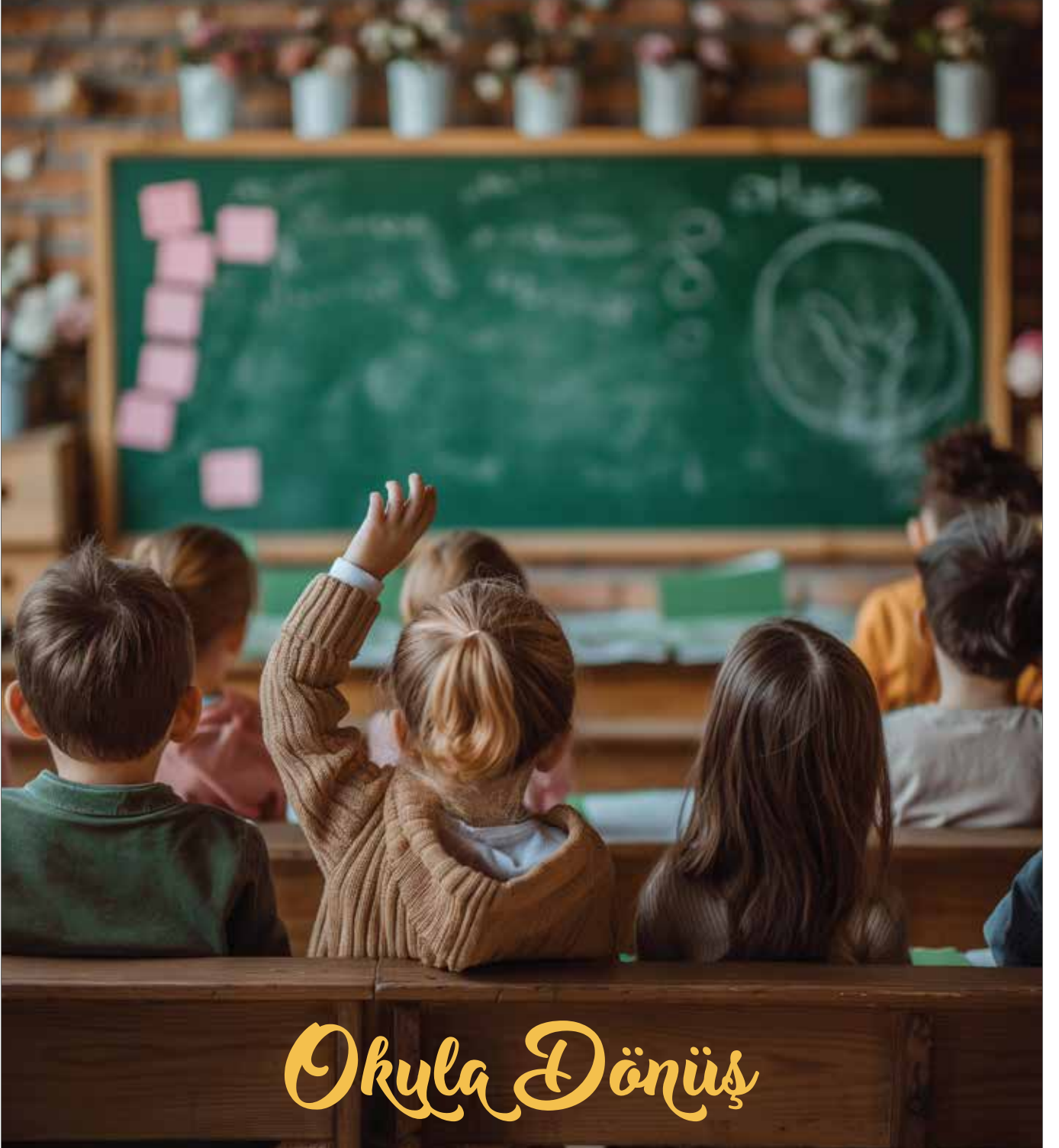

TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ BÜLTENİ

ÜCRETSİZDİR Eylül 2024 Yıl 2 / Sayı 11
ISSN 1307 - 6604

Okula Dönüş

Türkiye Özel Okullar Derneği ECNAIS üyesidir.

Dil Eğitiminde Çözüm Ortağınız

0216 355 72 40

info@skybusiness.com.tr

skybusiness.com.tr

SKY Business

Cornelsen

DUDEN

BAŞKAN'DAN ÖNSÖZ

Değerli Dostlarım,

Bir önceki eğitim-öğretim yılının, kurumlarımızın özverili ve gayretli çalışmalarıyla başarılı bir şekilde geçtiğini memnuniyetle ifade ederek, bu öğretim yılında da okullarımızın eğitim sistemimize daha çok katkı sağlayacağına ve sevgili öğrencilerimizin arzuladıkları hedeflere ulaşmaları için yine fedakarca katkı sunacaklarına olan inancımı belirterek, sektörümüz ve eğitim sistemimiz için güzel bir yıl olmasını diliyorum.

2024-2025 öğretim yılında kademeli olarak uygulamaya konulacak olan yeni öğretim programlarının kamuoyunda, yazılı ve görsel basında beklenilenden çok tartışılması dikkatleri bu yönde yoğunlaştırmıştır. Bu konuda yaz tatili sürecinde üyelerimizin Derneğimize ulaştırdığı görüş ve öneriler, Bakanlığımız ilgili birimlerine iletilmiş, Bakanlığımızın yapmış olduğu iki toplantıyla öğretmen ve yöneticiler bilgilendirilmiştir.

Ayrıca, MEB Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 57. ci maddesinin birinci fıkrasındaki hükümleri ve Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Bakanlık tarafından, Temmuz 2024 tarihinde yayınlanan Ücretsiz Okutulacak Öğrenci/Kursiyer Yerleştirme Kılavuzdaki;

Başvuranların tercih listesinde yer alan özel okul yöneticilerinin öğrenci veli/vasisi ile görüşme yapması ve bu görüşmeler neticesinde başvuruda bulunulması, özel okul yönetiminin bilgisi dışında yapılacak yerleştirmelerin ciddi sorunlar oluşturacağı, çünkü başvurunun yapıldığı özel okullarımızın uygulamalarının ve okul şartlarının veli tarafından bilinmesi ve kabul edilmesi gerektiği,

hususundaki teklifimiz, 22 Şubat 2024 tarihinde Bakanlığımıza iletilmiştir.

Diğer yandan;

- Yükselen enflasyon karşısında velilerin satın alma gücünün düşmesinden dolayı özel okulların önemli ölçüde öğrenci kaybına uğradığı, bu konuda velilere eğitim desteği verilmesi ve/veya özel okullarla ilgili yeni bir vergi düzenlemesine gidilmesi,
- Özel okullarda çalışan öğretmenlerin resmi okullardaki öğretmenler gibi toplu taşıma araçlarındaki indirimlerden faydalanması ve resmi okullardaki yönetici ve öğretmenlere verilen yeşil pasaportun, özel okul yönetici ve öğretmenlerine de verilmesi,
- Öğretmenlerin uğradığı şiddetlere, saldırılara ve bunun sonucu hayatını kaybedenlerin olması genel anlamda toplum içinde ve eğitim camiasında rahatsızlığa sebep olduğu bu konuda ciddi önlemler alınması,
- Özel okulların ruhsat harçlarının açılış esnasında bir defa alınması, özel okullara giden öğrencilerin velilerinin eğitim giderinin vergisinden düşmesinin sağlanması,

alanlarındaki önerilerimizle ilgili süreçlerin başlatılması hakkındaki girişimlerimiz de kararlılıkla devam etmektedir.

Başarılı çalışmalarıyla Türk Millî Eğitimine önemli katkılar sağlayan siz eğitim gönüllüleri dostlarımıza, şahsım ve Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarım adına teşekkür ediyor, sağlıklı ve huzurlu bir eğitim- öğretim yılı diliyorum.

Zafer ÖZTÜRK
Yönetim Kurulu Başkanı

KÜNYE

EYLÜL 2024 BÜLTENİ

YIL 2 SAYI 11

SAHİBİ

**TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ
İKTİSADİ İŞLETMESİ ADINA
ZAFER ÖZTÜRK**

YAYIN KURULU

Zafer ÖZTÜRK
Saim MERAL
Zafer ERASLAN
Hande GÖKSEL
Mina AKCEN
Nigar EVGİN
Mehmet YÜKSEL
A. Can AKYOLLU
Cenk EYÜBOĞLU

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Mina AKCEN

AKADEMİK KURUL

Prof. Dr. İrfan ERDOĞAN
Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Ayhan AYDIN
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Prof. Dr. Mustafa ÖZCAN
MEF Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Ebru Aktan ACAR
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Prof. Dr. Soner YILDIRIM
ODTÜ, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri
Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi

Dr. Jale ONUR
Maltepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi

YAZI İŞLERİ SORUMLUSU

Nalan TUĞ
Dernek Müdürü

WEB

www.tozok.org.tr

4

İBB ZİYARETLERİ

5

6

GAZİANTEP
BÖLGE TOPLANTISI VE SEMPOZYUM

7

AP ÖĞRENEN TOPLULUKLARI ETKİNLİĞİ

8

TURMEPA DUYURU

9

ECNAIS

10

XXIII. GELENEKSEL
ANTALYA EĞİTİM SEMPOZYUMU

İÇİNDEKİLER

SIKILMAK,
YARATICILIĞIN TOHUMU MU?
Beril HASKIRIŞ

13

11

ELNE - 2024 EĞİTİM POLİTİKASI ÖNERİLERİ
Dr. JALE ONUR

14

14

OKULLARDA ZAMAN AVCISININ
5 ÖNEMLİ ARAYIŞI
Dr. Burcu AYBAT

16

15

EĞİTİMDE YAPAY ZEKA:
KORKU DALGASI MI, SÖRF TAHTASI MI?
Lara ÖZER

17

17

İBB ZİYARETLERİ

Derneğimizin Yönetim Kurulu Başkanı Zafer Öztürk ve beraberindeki Yönetim Kurulu üyelerimiz, 28 Haziran 2024 tarihinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Ekrem İmamoğlu'nu ziyaret ederek, eğitime yönelik görüş alışverişinde bulundular.

İBB ile Florya SOSYAL TESİSLERİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN TOPLANTI

19 Temmuz 2024 tarihinde İBB Florya Sosyal Tesisleri'nde, İBB ile TÖZOK arasında başta Yönetim Kurulu Başkanımız Zafer ÖZTÜRK olmak üzere yönetim kurulumuz ve komisyon üyelerimizin katılımıyla, eğitim ve kültür alanında geleceğe yönelik bir iş birliği toplantısı gerçekleştirildi.

GAZİANTEP BÖLGE TOPLANTISI VE SEMPOZYUM

Özel okullarımızla ilgili gelişmeler ve mevzuat düzenlemeleri hakkında kurucuları bilgilendirmek ve özel okulların sorunlarını yerinde görüşmek amacıyla düzenlediğimiz Bölge Toplantıları kapsamında;

Derneğimiz tarafından Gaziantep ve çevre illerdeki özel okullarımızın katılımıyla 12 Ekim 2024 Cumartesi günü, Gaziantep ilinde üyemiz Özel Sanko Okulları'nın ev sahipliğinde **"Yapay Zekâ Çağında Okulda İyi Oluş"** konulu sempozyum gerçekleştirilecektir.

Aynı gün Gaziantep ve çevre illerdeki özel okullarımızın sorunlarının görüşülmesi amacıyla MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürü Sayın Fethullah GÜNER'in teşrifleriyle kurucular toplantısı da gerçekleştirilecektir.

Sempozyuma katılmak isteyen öğretmenlerinizin, sınırlı kontenjan nedeniyle başvurularını en geç 30 Eylül 2024 tarihine kadar <https://konferans.tozok.org.tr> adresinden yapmalarını rica olunur.

TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ

“Yapay Zekâ Çağında Okulda İyi Oluş”

Sempozyumu

12 Ekim 2024, Özel Sanko Okulları, Gaziantep

SAAT	PROGRAM
09.30 - 10.00	KAYIT
10.00 - 10.30	AÇILIŞ KONUŞMALARI Zeynep KONUKOĞLU - SANKO Okulları Danışma Kurulu Başkanı Zafer ÖZTÜRK - TÖZOK Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Erdal KILINÇ - Gaziantep İl Milli Eğitim Müdürü Fethullah GÜNER - MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürü
I. KONFERANS	
10.30 - 11.30	Doç. Dr. Özgür BOLAT - Eğitim Bilimci Mutlu ve Başarılı Çocuk Nasıl Yetiştirilir?
11.30 - 11.45	ARA
II. KONFERANS	
11.45 - 12.45	Doç. Dr. Yavuz SAMUR - Bahçeşehir Üniversitesi Eğitimde Yapay Zekâ
12.45 - 14:00	ÖĞLE ARASI
III. KONFERANS	
14.00 - 15:00	Prof. Dr. Sinan CANAN - AçıkBeyin Kurucu Başkan İlham Veren Eğitimciler
15.00 - 15:15	KAPANIŞ KONUŞMASI
KURUCULAR TOPLANTISI	
15.30 - 16:30	Fethullah GÜNER - MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürü
16.30 - 18:00	SMMM Lütfi Gülbenk - Av. Esmâ GÜLBENK - Gülbenk Danışmanlık Mali Konular hakkında bilgilendirme

AP ÖĞRENEN TOPLULUKLARI ETKİNLİĞİ

Etkinliğimiz, TÖZOK Uluslararası Programlar Komisyonu AP Programı Grubu tarafından **College Board Advanced Placement (AP)** programı uygulayan ya da okullarında hayata geçirmeyi planlayan öğretmen, idareci ve akademik koordinatörlere yönelik olarak planlanmıştır.

Gün boyu yapılacak sunum ve çalıştaylarla katılımcılar tecrübelerini meslektaşlarıyla paylaşacak olup, sürdürülebilir öğrenme ağının bir parçası olacaklardır. College Board'un Amerika Birleşik Devletleri'nden gelecek olan üst düzey yöneticilerinden AP Programı ve güncellemeler hakkında bilgi alma, 2024-2025 öğretim yılından itibaren başlayacak olan dijital AP sınavları hakkında bilgi edinme fırsatı bulacaklardır.

Sabah başlayacak ve öğleden sonra devam edecek olan branşlara yönelik çalıştaylarda, alanında uzman ve deneyimli AP öğretmenleri meslektaşlarıyla paylaşımında bulunacak ve sorularını cevaplayacaklardır. Öğleden sonraki AP Deneyimli Öğretmen oturumları, öğretmenlere AP sınavlarının değerlendirme prosedürlerini dinleme fırsatı sağlayacaktır.

Derneğimiz tarafından
02 Kasım 2024 tarihinde
üyemiz TED İstanbul Koleji
Vakfı Özel Okulları'nın
ev sahipliğinde
"AP Öğrenen Toplulukları
Etkinliği" gerçekleştirilecektir.

Etkinliğe başvurular
1 Ekim'den itibaren
başlayacaktır.
<https://konferans.tozok.org.tr>

The poster for the AP Learning Community Event 2024 is designed with a blue and white color scheme. At the top left is the logo of Türkiye Özel Okullar Derneği (TOZOK). The main title 'AP ÖĞRENEN TOPLULUKLARI ETKİNLİĞİ 2024' is prominently displayed in large, bold, blue letters. Below the title, the event is identified as an 'ADVANCED PLACEMENT (AP) LEARNING COMMUNITY EVENT'. The date '2 KASIM 2024' (November 2, 2024) is shown with a calendar icon. The location is 'TED İSTANBUL KOLEJİ VAKFI ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI' (TED Istanbul College Foundation Private Schools). A registration icon and the text 'Kayıt Registration 1 Ekim 2024 / October 1, 2024' are also present. The 'PROGRAM' section lists: 'AP Programında Yenilikler' (Updates in AP Program), 'Dijital AP Sınavları - Bluebook Kullanımı' (Digital AP Exams - Bluebook Usage), 'Yenilenen AP Dersleri (AP Physics - AP Psychology)' (Revised AP Courses (AP Physics - AP Psychology)), 'AP Branş Çalışmaları' (AP Subject - Specific Workshops), and 'AP Sınav Değerlendirme Oturumları' (AP Exam Scoring Sessions). A circular photo of diverse students is on the right. Logos for TOZOK, AP, and CollegeBoard are at the bottom.

TURMEPA'NIN 12. MASMAYI DENİZ EĞİTİM KAMPI

"PLASTİK ATIĞA DUR DE!" SLOGANIYLA GERÇEKLEŞTİ

DenizTemiz Derneği/ TURMEPA'nın gelenekselleşen Masmavi Deniz Eğitim Kampı her yıl olduğu gibi bu yıl yine çocuklara denizlerimizi korumanın önemini eğlenerek öğrenmesini sağlayan atölye ve etkinlikleri ile renklendi. Kamp "Tek Kullanımlık Plastiğe Dur De!" sloganıyla geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yıl da Sarıyer'de hayat buldu.

DenizTemiz Derneği/ TURMEPA, 2011 yılında Türkiye'nin ilk Deniz Eğitim Kampı'nı hayata geçirdi. Bugüne kadar yaklaşık 1000 çocuğu ağırlayan TURMEPA Masmavi Deniz Eğitim Kampı, bu yıl 4-5 Eylül tarihleri arasında "Plastik Atığa Dur De!" sloganıyla Sarıyer Belediyesi ve SAGEM ev sahipliğinde, İstanbul Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi katkılarıyla gerçekleşti.

TURMEPA Masmavi Deniz Eğitim Kampı'nda çocuklara üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizde denizleri, kıyı alanlarını ve su kaynaklarını korumanın önemi, iklim değişikliğinin deniz ekosistemi üzerindeki etkileri, önemli "Mavi Karbon" bölgelerinden olan kıyı alanların önemi ile ilgili bilgiler edildi. Kamp sonunda küçük kampçılar denizlerin ve çevrenin temiz tutulması konusunda sorumluluklarını öğrenerek farkındalığı artmış bireyler olarak ayrıldı.

10-12 yaş arası 18 SAGEM öğrencisi TURMEPA'nın Sarıyer Kilyos'ta düzenlediği çeşitli eğitim ve atölyelere katılarak denizlerin önemi konusunda farkındalık kazandı. Deniz ve ormanın bulunduğu Kilyos kıyısında sabaha yoga ile başlayan öğrenciler, deniz ekosistemi eğitiminin ardından, teorik olarak tanıştıkları oksijen kaynağımız olan Plankton'u İstanbul Üniversitesi Su

Bilimleri Fakültesi akademisyenleri rehberliğinde inceleme fırsatı buldu.

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ve Sıfır Atık Mavi eğitimleri doğrultusunda, kampçılar Kilyos kıyı temizliğinde 55 kg atığı ayrıştırarak topladı; çevre dostu kutu oyunu ile eğlenerek öğrendiklerini pekiştirdi. İleri dönüşüm atölyesi sırasında ortaya çıkan renkli eserler ise Beykoz Belediye Başkan Yardımcısı Hüseyin Coşkun'un da katıldığı kamp kapanışında sergilendi.

#PlastikAtığaDurDe!

DenizTemiz Derneği/ TURMEPA

Nakkaştepe, Aziz Bey Sokak No:32 34674 Kuzguncuk / İstanbul

/deniztemizturmepa

0 (216) 310 93 01

/deniztemizdernegi

akademiturmepa.org.tr

turmepa.org.tr

2024 Seminar | GM

Bucharest, Romania

 Wednesday 13th – Friday 15th November 2024

Venue: JW Marriott Bucharest Grand Hotel
Address: Calea 13 Septembrie 90, București 050726

Co-creating the Future of Education

Wednesday 13 th November	
JW Marriott Bucharest Grand Hotel	
17:00/ 19:00	ECNAIS GM Open For Official ECNAIS Members Only
19:00/ 22:30	COCKTAIL PARTY a joint event with the participants of the ASP Conference

Thursday 14 th November	
JW Marriott Bucharest Grand Hotel	
8:30	REGISTRATION
9:00	Opening session Opening remarks by <ul style="list-style-type: none"> - the ECNAIS chairman, - the ASP president - representatives from the Romanian Ministry of Education
10:00	ECNAIS Panel: <i>The evolution of private schools in Europe: past, present and future</i>
11:00	Coffee break
11:30	Panel: <i>Co-creating innovative learning environments</i>
13:00	Lunch
14:00	Bucharest City Tour
19:00	Official Seminar dinner at Bucharest landmark „Caru cu Bere”

Friday 15 th November	
Schools	
9:30	Leaving for first school visit
10:00	IDEES Kindergarten
11:00	IDEES School
13:00	Lunch at IDEES School
13:30	Leaving for the second school visit (TBD)
17:30	Return to hotel
19:00	Farewell dinner

Dear Colleagues and Friends,

We are officially inviting you, representatives of the member associations of ECNAIS and other interested persons from your network, to attend the ECNAIS Seminar in Bucharest, Romania, on 13-15 November 2024.

It is also very important that we receive the registrations as soon as possible. Registration can only be done online through <https://ecnais.org/form/>

XXIII. GELENEKSEL ANTALYA EĞİTİM SEMPOZYUMU

2002 yılından beri geleneksel olarak her yıl sömestr tatilinde düzenlediğimiz, eğitim-öğretim çalışmalarına önemli katkılar sağlayan Antalya Eğitim Sempozyumu bu yıl **“Türkiye’de ve Dünyada Özel Okullar”** temasıyla 29 Ocak – 1 Şubat 2025 tarihlerinde **Antalya Kaya Palazzo Otel’de** gerçekleştirilecektir.

Sempozyuma her yıl Milli Eğitim Bakanlarımız, Bakanlık bürokratları, parlamento eğitim komisyonu üyeleri, STK Başkanları, basın mensupları ile 1500’ün üzerinde öğretmen, eğitim yöneticisi ve okul sahibi katılmaktadır. Geleneksel Antalya Eğitim Sempozyumları; eğitim sektöründen çok sayıda temsilciyi bir araya getirmeyi başaran Türkiye’nin en önemli eğitim faaliyetlerinden biridir.

Sempozyum bildirileri her yıl kitaplaştırılarak ücretsiz olarak katılımcılara gönderilmektedir. Antalya Eğitim Sempozyumlarında her yıl bir tema ele alınmakta ve 3 gün süreyle; konferanslar, paneller ve eş zamanlı sunumlar şeklinde gerçekleştirilmektedir. Ayrıca eğitim tedarikçileri ürünlerini eğitimcilere sunma fırsatı da bulmaktadırlar.

Bu yıl **29 Ocak – 1 Şubat 2025** tarihlerinde Antalya Kaya Palazzo Otel’de **“Türkiye’de ve Dünyada Özel Okullar”** temasıyla düzenleyeceğimiz XXIII. Antalya Eğitim Sempozyumunda yine ülkemizden birçok değerli uzman ve akademisyen değerli görüşlerini 10’dan fazla konferans ve çalıştayda katılımcılarla paylaşacaktır.

Sempozyuma ilişkin detaylar <https://antalya.tozok.org.tr> adresinde Ekim ayı itibariyle yayınlanacak olup, okullarımız otel rezervasyonlarını aynı adresten yapabilirler.

Beril HASKIRIŞ
Psikolog

SIKILMAK, YARATICILIĞIN TOHUMU MU?

"Çocuğum sıkıntıdan patlıyor!" dediğinde akla gelen ilk şey, olumsuz bir duygu ya da eylem olabilir. Ancak farklı bir bakış açısıyla, sıkıntıdan patlamak çocukların yaratıcılığını ve problem çözme becerilerini ortaya çıkarmak için mükemmel bir üretkenlik patlaması fırsatı olabilir.

Günümüzde pek çok ebeveyn ve eğitimci, çocukların boş zamanlarını sürekli etkinliklerle doldurmanın onları geliştirdiğine inanır. Ancak araştırmalar, sıkılmanın çocukların yaratıcılıklarını arttırmada önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Öğretmen veya ebeveynin aşırı müdahalede bulunmaması, çocuğun kendi yaratıcı sürecini başlatmasını sağlar (Pyle & DeLuca, 2016).

Bir restorana gittiğimde genellikle çocukların sıkılmaması için tablet ile oynadıklarını görürüm. Ebeveynler de çocukları sıkılıp huzursuzlanmasını diye kaygıyla telefon vb. cihazları vermek zorunda olduklarını belirtiyorlar. Bazen de oyuncaklarını yanlarına alıp "yine de sıkılıyor elimizden gelen her şeyi yaptık." diye düşünebiliyorlar. Fakat tablet vermeye ya da oyalanması için bir oyuncak verilmesine hiç gerek olmadığını söyleyebiliriz.

Çocuklar hayal güçlerini kullanarak her şeyi bir oyuncak ya da öğrenme alanı olarak düşünebilir.

Peki ebeveynler ve eğiticiler bu ortamı nasıl sağlayabilir? Örneğin; bir restorana gidildiğinde çocuğu oyalamak için tablet vermek yerine yaratıcılıklarını desteklemek için ortam sağlanabilir. Bir peçeteden neler yapabileceği, pipetle şekiller yapabileceği, tuz ve karabiber karışırsa nasıl kokacağı, çatalın neyden yapıldığı, garsonun kıyafetlerinin ne renk olduğu gibi birçok soru, konu üretilebilir. Bir kez alan açıldığında devamını çocuklara bırakmak yeterli olacaktır. Kendi iç dünyasına dönüp ne yapabileceğini kendisi keşfedecektir.

Yönerge Vermekten Kaçınmak ve İçsel Motivasyonu Teşvik Etmek

Bu süreçte yetişkinlerin rolü, çocukları yönlendirmekten çok onlara rehberlik etmek olmalıdır (Krogh, 1984). Basit bir "Peçeteden neler yapabiliriz?" sorusu ile çocuğun hayal dünyasına bir ışık göndermiş oluruz. Gerisi çocuğun hayal gücünün ürünü olacaktır.

Montessori, çocukların kendi kendilerine yaparak öğrendiklerinde daha derin ve anlamlı bir öğrenme deneyimi yaşadıklarını savunur. Çocuğa yönerge vermek yerine kendisinin yapması için teşvik edersek içeriden öğrenme ve içsel motivasyon sürecini başlatmış oluruz. İçsel motivasyon, bir çocuğun kendi başına bir işi yapma ve sonuca ulaşma arzusudur. Lawrence Cohen, çocukların sürekli yönerge aldıklarında dışsal motivasyona bağımlı hale gelebileceklerini ve içsel motivasyonlarını kaybedebileceklerini belirtir (Cohen, 2002).

Bizler çocuğun sıkılmasına imkân tanıyarak içindeki içsel motivasyonu ortaya çıkarmasına fırsat tanımalıyız. Çocukların sıkılmalarına izin vererek, dış uyaranların eksikliğini hissetmeleri ve kendi iç dünyalarına yönelmeleri sağlanabilir. Bu bağlamda, sıkılmak çocuklar için bir fırsat olarak görülmelidir.

Çocuğun Mizacının Ortaya Çıkması için Kendisiyle Başa Başa Bırakmalıyız.

Bazı ebeveynlerden şu tarz hikayeler duyuyoruz. "Nasıl oldu anlamadık bir anda kendi kendine origami yapmaya başladı." Aslında buradaki önemli nokta çocuğun sıkılıp bir kâğıdı katlayarak neler yapabileceğini fark etmesi ve ilerlemesidir. Çocuklara sürekli yapılandırılmış oyunlar ve görevler verirsek onların potansiyelini kısıtlamış oluruz. İçsel motivasyonun ortaya çıkması için kendisiyle baş başa kalmalıdır.

Pyle ve DeLuca da içsel motivasyonun önemini destekleyerek, oyun sırasında çocuklara fazla müdahale edilmesinin onların öğrenme süreçlerini engelleyebileceğini ve yaratıcılıklarını sınırlayabileceğini vurgulamaktadır

Okul Öncesi Dönemde Yaratıcılığı Desteklemek ve Sıkılmasına Alan Açmak.

Çocukların yaratıcılıklarını desteklemek, özellikle okul öncesi dönemde kritik bir önem taşır. Yapılandırılmış bir oyun yerine birlikte yürüyüşe çıkıp çevreyi izleyebiliriz. Toprağı, rüzgarı, yaprakları, sokak kedilerini vb. birçok değişkeni oyun ve öğrenme aracı olarak kullanabiliriz. Montessori ve Reggio Emilia gibi eğitim yaklaşımlarında olduğu gibi yaratıcılığı teşvik eden bir ortam sağlamak, çocukların problem çözme becerilerini geliştirmelerine, duygusal zekalarını güçlendirmelerine ve özgüvenlerini arttırmalarına yardımcı olur (Whitebread, 2017).

Çocukların yaratıcılığını desteklemek ve sıkılmalarına fırsat tanımak için çeşitli stratejiler uygulayabiliriz.

1. Serbest Oyun Zamanı Tanıyalım: Çocuklara yapılandırılmamış oyun ve serbest zaman sunarak yaratıcılıklarını geliştirmelerine olanak tanıyabiliriz. Bu tür zaman dilimleri, çocukların hayal güçlerini kullanarak oyun oynamalarını ve yeni fikirler üretmelerini sağlar. Yönlendirilmemiş zamanlar, çocukların içsel motivasyonlarını harekete geçirir ve kendi çözümlerini bulmalarına fırsat verir.

2. Etkinlikleri ve Oyunları Yönlendirmekten Kaçınalım: Çocukların oyunlarını veya yaratıcı etkinliklerini doğrudan yönlendirmek yerine onları keşfetmeleri için teşvik edebiliriz. Rolümüz rehberlik etmektir. Çocuklara materyaller sunup

ne yapacaklarını söylemeden keşfetmelerine izin verebiliriz. Ebeveynler de evde benzer şekilde, çocuklara belirli hedefler vermeden malzemeler sağlayarak, onların yaratıcılıklarını kendi başlarına geliştirmelerine yardımcı olabilirler.

3. Oyun Yoluyla Öğrenmeyi Teşvik Edelim: Oyun temelli öğrenme, yaratıcılığı besleyen en önemli araçlardan biridir. Çocukların oyunlarını destekleyici bir şekilde izleyerek, gerektiğinde sorular sorup fikirlerini genişletmelerine yardımcı olabiliriz. Bu süreçte, çocuğun oyun yoluyla yaşam deneyimlerini keşfetmesine ve bu deneyimlerden öğrenmesine zemin hazırlanır.

4. Güvenli Bir Keşif Ortamı Sağlayalım: Çocukların güvenli bir şekilde deneyim yapabilecekleri ortamlar yaratmak, onların yaratıcılıklarını keşfetmeleri için önemlidir. Bu, öğretmenlerin sınıfta farklı materyaller, oyuncaklar veya sanat malzemeleri sunarak çocukların deneme yapmalarına olanak tanımlarıyla sağlanabilir. Ebeveynler de evde benzer şekilde çeşitli malzemeler ve araçlar sunarak, çocukların deneme-yanılma yoluyla öğrenmelerini teşvik edebilirler.

5. Sıkılmaya Alan Açalım: Detaylarıyla aktarmış olduğumuz en önemli nokta da sıkılmaya alan açmaktır. Hem öğretmenler hem de ebeveynler, çocukların sürekli olarak meşgul olmalarını sağlamaya çalışmak yerine, sıkılmalarına ve keşfetmelerine izin vermelidir.

Bu yaklaşımlar, çocukların içsel öğrenme süreçlerini destekler ve özgün düşünce yapıları geliştirmelerine olanak tanır (Whitebread, 2017).

Bırakalım çocuklar biraz sıkılsın ve potansiyelini keşfetsin. Sıkılmaya alan açmak, aslında çocukların gelişimi için en değerli hediyelerden biridir. Bu yaklaşım, onların bağımsız düşünmelerini, yaratıcılıklarını ve problem çözme yeteneklerini artırır. Unutmayalım ki, sıkılmak bazen en büyük yaratıcılığın kapısını aralar.

Kaynakça

- Krogh, S. L. (1984). *Preschool democracy—ideas from montessori*. *The Social Studies*, 75(4), 178–181. <https://doi.org/10.1080/00377996.1984.10114444>
- Lawrence J. Cohen. (2002). *Playful Parenting*. Ballantine Books
- Pyle, A., & DeLuca, C. (2016b). *Assessment in play-based kindergarten classrooms: An empirical study of teacher perspectives and practices*. *The Journal of Educational Research*, 110(5), 457–466. <https://doi.org/10.1080/00220671.2015.1118005>
- Whitebread, D. (2017). *Prioritizing play*. *EarthEd*, 107–116. https://doi.org/10.5822/978-1-61091-843-5_9
- Wolter-Gustafson, C. (2013). *Rogers' generative framework of Organismic Integrity: Scientific Evidence Challenging Academic, medical, and pharmaceutical forces*. *Interdisciplinary Handbook of the Person-Centered Approach*, 95–109. https://doi.org/10.1007/978-1-4614-7141-7_7

Dr. Jale ONUR

TÖZOK Uluslararası Programlar Komisyonu Başkanı

ELNE - 2024 EĞİTİM POLİTİKASI ÖNERİLERİ

TÖZOK 2009 yılından beri ECNAIS (Avrupa Özel Okullar Birliği) üyesi olup, yılda iki kez düzenlenen Seminer ve Konferanslarına katılmakta ve zaman zaman de bu konferansların ev sahipliğini üstlenmektedir. Bu ders yılında ilk ECNAIS Semineri 14-15 Kasım 2024'te Bükreş- Romanya'da yapılacaktır. İlgilenen üyelerimiz takvimlerine bu tarihi işleyebilirler. Başvurular açıldığında yine TÖZOK kanallarından bilgilendirmeler yapılacaktır. Ders yılının ikinci ECNAIS etkinliği yine TÖZOK ev sahipliğinde İstanbul'da Nisan 2025 tarihinde yapılacaktır.

ECNAIS'de özellikle özel eğitim sistemlerinde iş birliğine dayalı eğitim liderliği çalışmalarının daha geliştirilmesi için araştırma, araştırma sonuçlarının ve iyi örneklerin paylaşarak üye ülkelerde daha demokratik eğitim liderliğini teşvik etmek için proje ve çalışmalar **yapan ELNE (Educational Leadership Network Europe)** üyesidir.

ELNE çalışmaları sonucunda 2024 Eğitim Politikası Önerileri'ni AB, ulusal, yerel ve kurumsal politika belirleyicilerle aşağıdaki görüşleri paylaşmıştır.
<https://www.elnenetwork.org/en/>

Özetle:

1. Okullarda ve eğitim sistemleri içinde demokratik yapılanma geliştirilmeli. Bunun için tüm paydaşların karşılıklı güven saygı, adil kaynak ve düzenli zaman tahsisi yoluyla paylaşımcı bir okul kültürünün yaratılması için iş birliği yapılabilmesi sağlanmalı.
2. Öğrenci, öğretmen, okul yönetimi ve velilerin çalışma tutum ve uygulamalarını daha etkin ve iş birlikçi yöntemlerle gerçekleştirebilmesi için etkin demokratik vatandaşlığın temelini oluşturan işbirlikçi okul kültürü sağlanmalı,
3. İşbirlikçi okul kültürü ve eğitim liderliğiyle ilgili bilgi birikimini arttırmak için tüm paydaşların okulun günlük

çalışmalarına katılımı sağlanmalı. Bunun için tüm okul çalışanları, yöneticileri ve velilere okul/egitim liderliği alanında yetişkin eğitimi verilmeli,

4. Eğitimde teori, uygulama ve politika gelişimiyle ilgili mevcut bilimsel araştırma ve uygulamalarla desteklenen uzun vadeli, etkin ve düzenli iş birliği platformları geliştirilmeli,

5. Eğitim alanında araştırmalar yapan uzmanları araştırma sonuçlarını, özellikle topladıkları verileri ve özgün örnekleri okullarla paylaşmaya teşvik ederek, bu bilgilerin okul sistemini geliştirmede nasıl kullanılabileceğini tartışmak için zaman ayrılmalı,

6. Okullarda kalitenin artması için özellikle öğretmen ve yöneticilerin düzenli olarak araştırmacı ve diğer uygulayıcılarla birlikte çalışmalarına, mevcut araştırma sonuçlarını analiz edecek, politika uygulama denemeleri yapabilmelerine olanak sağlayacak zaman ve kaynak ayırmasına önem verilmelidir. Böylelikle eğitim yönetiminde teori ve pratiğin bütünleşmesi sağlanabilir.

Dünyada ilerlemenin kendimizden başladığına inanarak bu önerilerin başarıya ulaşması için ELNE Ağı üyelerinden kendi kapasitelerinin elverdiği oranda kendi çevrelerinde bu uygulamalara yer vermeleri rica edilmektedir.

ELNE de kendi çapında çabalarına devam ederek Avrupa'daki üye okullardan iyi örnekler ve araştırma verilerini derlemeye devam edecek ve eğitimde ulusal yetkinlik birikimine ve yerel farklılıklara saygı duyarak ilgilenen tarafların birbiriyle iş birliği yapması ve bilgi değiş tokuşu yapmasını destekleyecektir. Avrupa Eğitim Bölgesinde ve onun ötesinde eğitimle ilgili çalışmalar yapan gruplarla ve Avrupa Birliği Çalışma Grupları arasında sürekli iletişim ve bilgi akışını güçlendirecek, onları webinarlara ve konferanslara davet edecek ve Avrupa Komisyonunun desteğiyle ELNE yayınlarını paylaşacaktır.

Dr. Burcu AYBAT

TÖZOK Ortaokul Komisyonu Üyesi

OKULLARDA ZAMAN AVCISININ 5 ÖNEMLİ ARAYIŞI

Belki de hayatımızdaki en değerli şey "zaman".
Ne yaparsak yapalım yerine koyamadığımız, geriye
döndüremediğimiz, hızlandıramadığımız, uzatamadığımız ve
durduramadığımız.

Eminim hepimiz sevdiğimizle daha fazla zaman geçirmek, mutluluk ve huzur veren bir tatili sonsuza kadar uzatmak, yaptığımız bir hatayı zamanda geri giderek düzeltmek, bitirmek istediğimiz işi zamanı dert etmeden özgürce bitirmek, sıkıcı bir toplantıyı hızlandırmak istemişizdir. Ancak elimizde ne yazık ki Adam Sandler'ın zamanı kontrol ettiği uzaktan kumandası yok. Nasıl ki günlük hayatımızda zaman mefhumu kırılğan ve göreceli ise öğrenmenin hızla ilerlediği dinamik bir okul ortamında da zamanın bu özellikleri geçerli.

Okulda zaman yaratmak ve zamanı takip etmek her paydaş için zorlayıcı olsa gerek. Tam da bu nedenle müfredattaki her öge ayrıntılı planlanır, herhangi bir hataya mahal vermemek için okul akışına sıkı bir şekilde uyulur, yapılacak işleri planlamak için eylem planları ve takvimler oluşturulur. Ancak tüm bu titiz çalışmalara rağmen kimi zaman acil ve önemli kararlar verilmesi gerektiğinde ek zaman yaratamadığımızdan genelde sezgilerimizle ve varsayımlarla hızlı hareket ederiz ve sonunda pişmanlığa neden olacak durumlara karşılaşılabiriz, kimi zaman da yaratıcılığımızı körükleyen dinamiklerle buluşacağımız, zihnimizin temiz olduğu anları yakalayamayız ya da çaresizce bunları ararız.

İşte, tam da bu noktada öğretmen ve okul liderlerine okulda öğrenmenin ve öğretmenin en etkili ve verimli şekilde gerçekleşmesini sağlayabilecek **zaman avcısının 5 önemli arayışını** sizinle paylaşmak istedim:

1. Planlama için zaman yaratın. Öğretmenlerin iş birliği içinde müfredat üzerine geliştirme, iyileştirme ve değerlendirme çalışmalarını sürdürmek üzere ortak zaman yakala-

maları her zaman okullar için zorlayıcı olmuştur. Ancak bu alanda yapılan araştırmalar, öğretmenlere ortak planlama ve değerlendirme için zaman yaratmanın öğrenmeye ve öğrenci başarısına katkısının olumlu olduğunu gösteriyor. Ne yazık ki pek çok okulda biliyoruz ki öğretmenler zamanlarının sadece %2'sini (bir ders saati) birlikte planlama için kullanıyorlar. Bu oranın %10'lara çıkması bir okulun öğrenen okul olması için bir fırsat. Planlama için etkili zaman yönetiminde şu stratejiler uygulanabilir: Aynı zümrede ya da sınıf düzeyinde çalışan öğretmenlerin ortak planlama yapacağı zaman dilimleri yaratmak, aynı saatte tüm uygulamalı ders öğretmenlerinin derste olacağı paralel ders saatleri planlamak ve böylece diğer branşlara alan açmak, okula başlangıç ve bitiş saatlerinde değişiklikler yapmak (örneğin; uzun ve kısa günleri belirlemek), her günü 10 dakika geç bitirmek ve biriktirilen zaman ile bir erken çıkış günü planlamak (biriktirilmiş gün) vb.

2. Uygulamaların gözlemlenmesi ve değerlendirilmesi için zaman yaratın. Okullarda karşılaştığımız en ironik durumlardan biri, planlamaya ayrılan zaman kadar uygulamayı gözlemlemeye ve uygulamanın niteliğini değerlendirmeye yeteri kadar zaman ayıramamak ve okulun yoğun temposunda bunun için yeteri kadar enerjimizin ve zamanımızın kalmaması. Kimi zaman da uygulamanın değerlendirmesini nasıl gerçekleştirebileceğimiz hakkında yeterli bilgi ve deneyime sahip olmuyoruz. Yapılan toplantı ve çalışmalarda ekibe rehberlik edecek kolaylaştırıcı/uzman desteği, öğretmenlerin üzerinde tartıştıkları ve yararlandıkları öğrenci verileri ve analizlerinin varlığı, odaklanılan gündem ve konuşmaya rehberlik eden protokoller, ekiplerin uygulamanın etkinliğini ve verimliliğini gözlemlemelerine ve

değerlendirmelerine yardımcı olabilecekleri stratejiler olabilir. Bir yandan da uygulamaların değerlendirilmesi ve geliştirilmesi için planlama kadar ders gözlemlerine ve öğretmenlerle yapılan bire bir geri bildirim oturumlarına da zaman ayrılması gerekiyor.

3. Ders dışı aktiviteler için zaman yaratın. Biliyoruz ki öğrenme sadece sınıf içinde gerçekleşmiyor. Öğrencilerin ve öğretmenlerin birlikte ürettiği, keyif aldığı, öğrendiği, dayanışmanın ve iş birliğinin hâkim olduğu, öğrencilerin pek çok sosyal ve duygusal becerisinin geliştiği ve okul iklimine katkıda bulunan pek çok gösteri, sergi, proje, gezi ve benzeri aktivitelerin yıl içinde gerçekleştiğine şahit oluyoruz. Çoğunlukla bu aktiviteleri akademik dönemin başında planlıyoruz ancak yıl içinde aksamalar, ders değişiklikleri ve planlama karmaşası ile karşılaşılıyor. Bu aktivitelerin müfredat programı ile entegrasyonunu sağlamak zamanın etkili bir şekilde yönetilmesine fırsat yaratabilir. Müfredat programına ilişkilendirilmeyen etkinliklere hazırlanmak ve bunları gerçekleştirmek için ders dışında ayrıca zaman ayırmak gerekir. Müfredat programı ile bire bir ilişkilendirilmemiş bu gibi etkinlikler için kulüp, serbest etkinlik saatleri gibi haftalık takvimde belirlenmiş saatler, bunları gerçekleştirmek için ise okul sonrası zamanlar veya hafta sonu kullanılabilir. Aksi uygulamalar müfredat programının aksamasına sebep olacaktır.

4. Teneffüsler için zaman yaratın. Öğrencilere kazandırmak istediğimiz bilgi ve beceri listesi uzadıkça okul saati daha erken başlayıp daha geç biter oldu. Günde 9 ders saatine varan okul akışı içinde teneffüse ayrılan zaman ne yazık ki az. Çocukların zihinlerinin deşarj olduğu ve yenilediği, sosyal ortamda arkadaşlıklar geliştirdikleri, fiziksel olarak hareket alanı buldukları teneffüs aralarının etkin kullanılmadığını gözlemliyoruz. Genel bir algı olan teneffüslerin öğrenme sürecinden kopma değil aksine eğitimin bir

parçası olarak görülmesi gerekiyor. Olga S. Jarrett ve arkadaşlarının "Molaların Sınıf Davranışları Üzerine Etkisi: Grup Etkileri ve Bireysel Farklılıklar" makalesinde paylaştığı üzere, teneffüse çıkabilen çocuklar daha çok ders çalışıyor, daha az huzursuzlanıyor ve daha iyi odaklanabiliyor. Hatta daha az teneffüse çıkanlara göre daha iyi öğreniyorlar. Bunu destekleyen pek çok araştırmaya alanyazında rastlayabiliyoruz. Teneffüslerde zaman cimriliğine gitmek, teneffüsleri yapılandırmak, beden eğitimi derslerini teneffüs olarak görmek, tüm öğretmenleri teneffüste görevlendirmek, teneffüsü ceza aracı olarak görmek ne yazık ki okulların günahları arasında sayılabilir.

5. Mesleki gelişim için zaman yaratın. Öğretmenler için mesleki gelişim denildiğinde aklımıza bir uzmandan aldığımız ve saatler süren Powerpoint sunumları geliyor. Halbuki biliyoruz ki alınan bu tip eğitimlerin öğrencinin başarısına etkisi %5'ten daha az. Profesyonel öğretim standartları belirlemek, buna göre mesleki gelişim alanlarını planlamak, ders gözlemleri yapmak, uygulamalar ve gözlemler üzerine dönüşümlü düşünmek, geri bildirim vermek, meslektaşlarla mesleki diyaloglar kurmak kısacası okul ortamında bir öğrenme topluluğu oluşturmak hem öğretmenin mesleki gelişimine katkı sunuyor hem de öğrencinin akademik başarısına doğrudan etki ediyor. Mesleki gelişim için ayrılan zamanları ve tüm öğretmenlerin bir araya geldiği toplantıları daha verimli kılmak adına öğretmenlerin birlikte çalışabileceği formata dönüştürmek elzem. Bunun için diyalogları güçlendiren protokolleri takip etmek, birlikte çalışmayı destekleyen Google Drive uygulamaları, Trello, Padlet, Miro, Figma gibi dijital araçları kullanmak, küçük görev grupları ya da komisyonlar oluşturmak, toplantı ve eğitim öncesi ön çalışma görevleri vermek ve mesleki gelişim zamanlarını gün içine sıkıştırmamak önerilebilir.

Lara ÖZER

TÖZOK IT Komisyonu Üyesi

EĞİTİMDE YAPAY ZEKA: KORKU DALGASI MI, SÖRF TAHTASI MI?

Yapay zeka (YZ) araçları ve sistemleri eğitimde büyük bir hızla yaygınlaşıyor. Bu hızla gelişen teknoloji, eğitimde bir devrim yaratma potansiyeline sahip olsa da, beraberinde getirdiği endişeler ve belirsizlikler de kaçınılmazdır. Yapay zekanın eğitimdeki rolü, birçok eğitimci ve öğrenci için bir “korku dalgası” gibi görünebilir: Veri gizliliği ihlalleri, algoritmik önyargılar ve etik kaygılar, yapay zeka kullanımına dair temkinli bir yaklaşımı zorunlu kılmaktadır. Benjamin (2019), Broussard (2023) ve Buolamwini (2023) gibi araştırmacıların çalışmalarında vurguladıkları gibi, yapay zeka araçlarının sistemik önyargıları pekiştirme riski de bulunmakta ve bu da sosyal adaletsizlikleri derinleştirmektedir. Ancak, her dalga bir tehdit olduğu kadar bir fırsat da barındırır.

Yapay zekayı doğru ve güvenli kullanmayı öğrenen eğitimciler ve öğrenciler için, bu dalga bir “sörf tahtası” olabilir: Yeni teknolojilerin gücünden faydalanarak öğretim yöntemlerini dönüştürmek, öğrencilerin yaratıcı ve analitik düşünme becerilerini geliştirmek ve daha kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunmak mümkündür.

Dünya Ekonomik Forumu (2024), teknolojiyi etkin bir şekilde kullanmanın, öğrencilerin iş dünyasında ve toplumda karşılaş-

cakları sorunları çözmek için kritik beceriler edinmesine yardımcı olacağını belirtiyor. Yapay zeka okuryazarlığı, bu sörf tahtasına binmenin anahtarıdır. Her öğrenci için fırsatları genişleten, kar amacı gütmeyen global bir kuruluş olan “Digital Promise”ın de belirttiği gibi, yapay zeka okuryazarlığı, kullanıcıların yapay zeka sistemlerini eleştirel bir gözle anlamasını, değerlendirmesini ve etkili bir şekilde kullanmasını sağlayan bilgi ve becerileri içermektedir.

Yapay zekayı doğru ve güvenli kullanmayı öğrenen eğitimciler ve öğrenciler için, bu dalga bir “sörf tahtası” olabilir: Yeni teknolojilerin gücünden faydalanarak öğretim yöntemlerini dönüştürmek, öğrencilerin yaratıcı ve analitik düşünme becerilerini geliştirmek ve daha kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunmak mümkündür.

Dünya Ekonomik Forumu (2024), teknolojiyi etkin bir şekilde kullanmanın, öğrencilerin iş dünyasında ve toplumda karşılaştıkları sorunları çözmek için kritik beceriler edinmesine yardımcı olacağını belirtiyor. Yapay zeka okuryazarlığı, bu sörf tahtasına binmenin anahtarıdır. Her öğrenci için fırsatları genişleten, kar amacı gütmeyen global bir kuruluş olan “Digital Promise”ın de belirttiği gibi, yapay zeka okuryazarlığı, kullanıcıların yapay zeka sistemlerini eleştirel bir gözle anlamasını, değerlendirdi

Yapay Zeka Okuryazarlığı: Dalganın Üzerinde Kalmak

Yapay zeka okuryazarlığı, eğitimciler ve öğrenciler için yalnızca bir bilgi kümesi değil, aynı zamanda yapay zeka dalgasının üzerinde güvenle kalmanın bir aracı olarak görülmelidir. “**Yapay Zeka Okuryazarlığı Çerçevesinde**” önerildiği gibi, yapay zekanın bilinçli ve sorumlu bir şekilde kullanılması, üç temel etkileşim moduyla sağlanır:

- * Anlama,
- * Değerlendirme
- * Kullanma

Bu modlar, yalnızca bir dalganın altında kalmamak için değil, onu bir fırsat olarak kullanarak güvenle ilerlemek için gereklidir.

Anlama: Yapay zeka teknolojilerinin nasıl çalıştığını derinlemesine kavramak, dalganın doğasını anlamaktır. Eğitimciler ve öğrenciler, algoritmaların nasıl kararlar verdiğini, hangilerine dayanarak işlediğini ve bu süreçte nelerin göz ardı edilebileceğini anlamalıdır. Bu, dalganın nereye gittiğini görebilmek için suyun altındaki akıntıları tanımaya benzer.

Değerlendirme: Yapay zeka araçlarının etik, toplumsal ve pedagojik boyutlarını değerlendirmek, dalga ile nasıl etkileşime girileceğine karar vermek gibidir. Eğitimciler, bu araçların toplumsal önyargılar veya veri gizliliği ihlalleri gibi potansiyel olumsuzluklarını sorgulamalı ve değerlendirmelidir. Bu, Benjamin (2019), Broussard (2023) ve Buolamwini (2023) gibi araştırmacıların vurguladığı algoritmik önyargılara karşı temkinli bir yaklaşımı gerektirir.

Kullanma: Son aşama ise, yapay zeka araçlarını bilinçli ve etkili bir şekilde kullanarak, dalganın tepesinde kalabilmektir. Eğitimciler, yapay zeka teknolojilerinin öğretim yöntemlerini nasıl dönüştürebileceğini anlamalı ve bu araçları öğrencilere yaratıcı düşünme, problem çözme ve kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunmak için kullanmalıdır.

Yapay zeka okuryazarlığının bu üç modunu uygulamak, yalnızca yapay zeka teknolojilerinin nasıl çalıştığını bilmekle kalmaz; aynı zamanda insan yargısının ve adaletin merkezi rolünü koruyarak, bu araçları etik sınırlar içinde kullanmayı mümkün kılar. Bu noktada, eğitimciler için yapay zeka araçlarının potansiyelini güvenle ve bilinçli bir şekilde kullanmak, korku dalgasının yerini sörf tahtasına bırakmasına benzer.

Yapay Zeka Okuryazarlığı Pratikleri: Dalganın Üzerinde Ustalık

Dalganın üzerinde kalmak için sadece yapıyı bilmek yetmez, aynı zamanda becerilere de sahip olmak gerekir. Bireylerin yapay zeka sistemlerini anlamaları, değerlendirmeleri ve kullanmaları için geliştirmesi gereken beceriler de vardır. *Algoritmik düşünme, veri analizi ve çıkarım yapabilme* gibi beceriler, eğitimcilerin ve öğrencilerin yapay zeka araçlarını daha bilinçli ve etkili bir şekilde kullanmasına olanak tanır. Bu pratikler, yapay zeka okuryazarlığının dalgaya nasıl yön verileceğini gösteren anahtarlar gibidir. Etik boyut ise, bu yolculuğun güvenliğini sağlayan unsurdur. Yapay zeka algoritmalarının sonuçlarındaki olası önyargılar, veri güvenliği ve dijital gizlilik gibi konular, öğretmenlerin ve öğrencilerin dalganın kontrolünü ellerinde tutmasını sağlar. Bu becerilerin geliştirilmesiyle, dijital vatandaşlık ve medya okuryazarlığı gibi kavramlar da yapay zeka okuryazarlığı ile birleşerek, teknolojiyle daha sorumlu ve bilinçli bir etkileşim sağlar (James et al., 2021).

Yapay Zeka ile Problem Çözme: Fırsatlar ve Sorumluluklar

Yapay zeka, yalnızca eğitimdeki öğretim yöntemlerini dönüştürmekle kalmaz, aynı zamanda problem çözmede de yaratıcı ve etkili çözümler sunar. *Yapay zeka destekli sistemler*, büyük ölçekli verilerden anlam çıkararak, çevre sorunları gibi karmaşık problemleri çözmede güçlü araçlar haline gelebilir. Örneğin, deniz canlılarını ve deniz kirliliğini ayırt edebilen görüntü tanıma algoritmalarının geliştirilmesi, su ekosistemlerinin korunmasına yönelik otomatik sistemler oluşturulmasına yardımcı olabilir (Code.org, 2024). Hindistan'daki öğrencilerin yapay zeka sensörlü bir tekne geliştirerek, su kalitesini izleme ve su canlılarını koruma projelerinde aktif roller oynaması bu yaklaşımın güçlü bir örneğidir (Kumar, 2023). Ancak, bu çözümler her zaman basit değildir. *Algoritmik hatalar ve veri önyargıları*, problem çözme sürecinde beklenmedik ve olumsuz sonuçlara yol açabilir (Buolamwini, 2023; Noble, 2018). Yapay zeka okuryazarlığı, bu risklerin farkında olmayı ve çözüm üretirken etik sorumlulukları dikkate almayı gerektirir.

Eğitimde Yapay Zeka: Dalganın Doğru Yönetimi için Stratejiler

Yapay zeka teknolojilerinin eğitim sistemine entegrasyonu, eğitimcilerin ve öğrencilerin bu dalgayı sörf tahtasına dönüştürebilmeleri için belirli stratejiler gerektirir. Bu stratejiler, yapay zeka okuryazarlığını teşvik ederek, korkuları fırsata çevirecek bir zemin hazırlar. K12 eğitiminde yapay zeka okuryazarlığını teşvik etmek için uygulanabilecek bazı stratejiler aşağıdakiler gibidir.

1. Yapay Zeka Araçlarını Doğru Seçmek ve Güvenle Kullanmak İçin Rehberlik Sağlamak

Eğitim liderleri ve politika yapımcılar, yapay zeka araçlarını sınıflara entegre etme sürecinde önemli bir role sahiptir. Öğretmenlerin bu araçları "doğru ve güvenli bir şekilde kullanabilmeleri" için yapay zeka teknolojilerinin nasıl seçileceği ve değerlendirileceği konusunda rehberlik sağlamları gerekir. Özellikle, "her öğrencinin bu teknolojilere eşit erişimi", "öğrencilerin verilerinin korunması", "gizlilik" ve "güvenlik" gibi konulara dikkat edilmelidir (Oakes, 2021). Örneğin, "Emerging Technology Adoption Framework" gibi kılavuzlar, öğretmenlerin bu süreçte yolunu aydınlatılabilir (Ruiz et al., 2022). Bu rehberlik, "katılımcı", "uyarlanabilir" ve "etkili" bir yaklaşım çerçevesinde olmalı ki, öğrenciler teknolojiyi güvenli ve etkili bir şekilde kullanmayı öğrenebilsin.

2. Yapay Zeka Okuryazarlığını Farklı Disiplinlere Entegre Etmek

Yapay zeka okuryazarlığı, yalnızca bilgisayar ya da teknoloji dersleriyle sınırlı kalmamalı, tüm derslerde kullanılmalıdır. Örneğin, "matematik", "fen" ve "Türkçe" gibi derslerde yapay zeka araçlarını kullanmak, öğrencilere daha geniş bir öğrenme deneyimi sunar. Yapay zeka araçları sadece "veri analizi" ya da "algoritmik düşünme" için değil, aynı zamanda "dil öğrenme", "problem çözme" ve "yaratıcılık" gibi becerileri de geliştirmek için kullanılabilir (Code.org, 2023). Bu sayede öğrenciler, bu teknolojilerin gerçek dünyadaki sorunları çözme konusunda nasıl işe yarayabileceğini daha iyi anlar ve farklı derslerde de uygulamayı öğrenirler.

3. Yapay Zeka Okuryazarlığını Desteklemek İçin Sürekli Mesleki Gelişim

"Öğretmenlerin sürekli mesleki gelişimi", yapay zeka araçlarını sınıflarına başarıyla entegre edebilmeleri için çok önemlidir. Eğitim liderleri, öğretmenlere "sürekli eğitim fırsatları" sunarak onların yapay zeka okuryazarlığını geliştirmelerine yardımcı olabilir. Örneğin, "Broward County Public Schools"da düzenlenen atölyeler, öğretmenlere yapay zeka araçlarının sınıfta nasıl kullanılacağını öğretmek için güzel bir örnek oluşturur. Bu atölyelerde, öğretmenler yalnızca yapay zeka araçlarını kullanmayı öğrenmekle kalmaz, aynı zamanda "yapay zeka etiği", "veri güvenliği" ve "gizlilik" gibi konularda da eğitim alırlar. Başka bir örnek olarak, "Londra'daki bir öğretmen geliştirme programı", öğretmenlere yapay zeka araçlarını ders planlarına nasıl ekleyebileceklerini adım adım gösteren uygulamalı bir yaklaşım sunuyor. Bu programda öğretmenler, yapay zekanın öğrenci performansını izlemek, kişiselleştirilmiş öğrenme sunmak ve sınıf yönetimini daha verimli hale getirmek için nasıl kullanılabileceğini keşfederler. Türkiye'de de öğretmenlerin mesleki gelişimlerini desteklemek için birçok "özel okul" alanında uzman kişileri davet ederek yapay zeka ve diğer yenilikçi teknolojiler üzerine eğitimler düzenlerken, "devlet okulu" öğretmenleri için de "TÜBİTAK", "E-twinning" ve "Erasmus" projeleri de süreç desteklenmektedir. Bu eğitimler, öğretmenlerin yeni teknolojileri sınıflarında daha etkili kullanmalarını sağlamaya yönelik adımları içerir. Ancak, bu tür projelerin ve eğitimlerin "sürdürülebilir" olması ve "geniş kitlelere ulaşabilmesi" için yeterli bütçe ayrılması da kritik öneme sahiptir. Özellikle yapay zekanın eğitime doğru entegrasyonu için hem öğretmenlerin gerekli donanıma sahip olmaları hem de okulların "teknolojik altyapıya" erişimlerinin desteklenmesi gerekmektedir.

4. Yapay Zeka Uygulamalarında Etik ve Veri Güvenliği İçin Stratejiler

Veri Gizliliği ve Koruma İlkelerini Öğretin: Öğrencilerin kişisel verilerini koruma, yapay zeka kullanımında en önemli sorumluluklardan biridir. Verilerin nasıl toplandığını, saklandığını ve kullanıldığını açıkça anlatın. Öğrencilerin bilgileri izinsiz olarak paylaşılmamalıdır.

Şeffaflık Sağlayın: Kullandığınız yapay zeka araçlarının nasıl çalıştığını, hangi verileri topladığını ve bu verilerle ne yapıldığını hem öğrencilere hem de velilere açıklayın. Şeffaf bir yaklaşım, güven oluşturur.

Etik Kullanımı Öğretin: Öğrencileri, yapay zekanın etik kullanımına dair bilgilendirin. Yapay zekanın yalnızca sorumlu ve amaca uygun şekillerde kullanılması gerektiğini vurgulayın.

Siber Güvenlik Eğitimleri Düzenleyin: Öğrencilere ve öğretmenlere yönelik siber güvenlik eğitimleri düzenleyin. Özellikle şifre güvenliği, cihazların güvenli kullanımı ve phishing gibi tehditler konusunda farkındalık oluşturun.

İzin Politikalarını Uygulayın: Herhangi bir yapay zeka uygulamasını kullanmada önce öğrenci ve velilerden açık izin alın. Verilerin işlenmesi konusunda bilgilendirme yaparak, hukuki ve etik kurallara uyduğunuzdan emin olun.

Veri Kullanımını Minimize Edin: Mümkün olan en az veriyi toplayın ve verileri sadece gerekli olduğu kadar saklayın. Öğrencilerin gereksiz şekilde veri paylaşmalarını engellemek için uygulama ve araçların kullanımını denetleyin. Bu stratejiler, K12 okullarında yapay zeka teknolojilerinin güvenli ve etik bir şekilde kullanılmasına katkı sağlayacaktır.

Kaynakça:

- * Benjamin, R. (2019). *Race after technology: Abolitionist tools for the New Jim Code*. Polity Press.
- * Broussard, M. (2023). *More than a glitch: Confronting race, gender, and ability bias in tech*. MIT Press
- * Buolamwini, J. (2023). *Unmasking AI: My mission to protect what is human in a world of machines*. Penguin Random House.
- * Code.org (2024). *AI for oceans*. <https://code.org/oceans> Code.org, CSTA, & ECEP Alliance. (2023). *2023 state of computer science education*. <https://advocacy.code.org/stateofcs>
- * James, C., Weinstein, E., & Mendoza, K. (2021). *Teaching digital citizens in today's world: Research and insights behind the Common Sense K-12 Digital Citizenship Curriculum. (Version 2)*. Common Sense Media.
- * Kumar, A. (2023, April 24). *How students use AI to design solutions for their community*. EdSurge. <https://www.edsurge.com/news/2023-04-24-how-students-use-ai-to-design-solutions-for-their-community>
- * Noble, S. U. (2018). *Algorithms of oppression: How search engines reinforce racism*. New York University Press.
- * Oakes, S. (2021, Jan 28). *How to pivot your edtech product directly to consumers*. Backpack Interactive. <https://backpackinteractive.com/insights/creating-educational-products-for-consumers-2/>
- * Ruiz, P., Richard, E., Chillmon, C., Shah, Z., Kurth, A., Fekete, A., Glazer, K., Pattenhouse, M., Fusco, J., Fennelly-Atkinson, R., Lin, L., Arriola, S., Lockett, D., Crawford-Meyer, V., Karim, S., Hampton, S., & Beckford, B. (2022). *Emerging technology adoption framework: For PK-12 education*. [Educator CIRCLS white paper]. Digital Promise. <https://doi.org/10.51388/20.500.12265/161>
- * World Economic Forum. (2024, April). *Shaping the future of learning: The role of AI in education 4.0*. <https://www.weforum.org/publications/shaping-the-future-of-learning-the-role-of-ai-in-education-4-0/>

TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR

Deneme Sınavları

yayin.tozok.org.tr

tozok1951 tozok1951 tozok.org.tr

SINAV TAKVİMİ

LGS

	Sınav Tarihleri
Deneme 1	08 • 09 Kasım 2024
Deneme 2	10 • 11 Ocak 2025
Deneme 3	07 • 08 Mart 2025
Deneme 4	25 • 26 Nisan 2025
Deneme 5	10 • 11 Mayıs 2025

YKS

	Sınav Tarihleri
TYT İLK PROVA	20 • 21 • 22 • 23 Eylül 2024
TYT • AYT Deneme 1	01 • 02 • 03 • 04 Kasım 2024
TYT • AYT Deneme 2	20 • 21 • 22 • 23 Aralık 2024
TYT • AYT Deneme 3	07 • 08 • 09 • 10 Şubat 2025
TYT • AYT Deneme 4	07 • 08 • 09 • 10 Mart 2025
TYT • AYT Deneme 5	11 • 12 • 13 • 14 Nisan 2025
TYT • AYT Deneme 6	10 • 11 • 12 • 13 Mayıs 2025

VSTouch Akıllı Tahta

Öğrenmenin Kolay Yolu

4K UHD

Android 11.0

Quad Core A55 CPU

Full-Featured USB-C

Zero Bonding

PC Module

20 Points Touch

Integrated Speakers

Eye Protection Display

WIFI-6

Desteklenen Yazılımlar

YouTube

zoom

Saray Mah. Küçüksu Cad. No: 64 Antasya Residance Ümraniye, İstanbul

Email: info@tarzproje.com - Phone: +90 216 939 00 48